

УДК 81-13

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-1-42>**Наталія ВАРЄШКІНА,***orcid.org/0000-0002-2184-1007*

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету «Одеська юридична академія»

(Одеса, Україна) *vareshkinanv@gmail.com*

НАВЧАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВА ЯК ПРОЦЕС ПРИЛУЧЕННЯ ДО КУЛЬТУРИ ІНШОГО НАРОДУ

Метою статті є висвітлення важливості засвоєння лінгвокраїнознавчого матеріалу як складової частини іноземної комунікативної компетентності під час вивчення іноземної мови. Вивчення культурного (екстралінгвістичного) компонента слів є важливою умовою результативного оволодіння іноземною мовою.

Слово є позначенням, знаком реалії, дійсності й тому в його семантиці можна знайти певний екстралінгвістичний зміст, який безпосередньо відображає культуру та історію країни. Саме через значення здійснюється зв'язок лексичних одиниць з позамовною дійсністю.

Семантика слова одним лексичним поняттям не вичерпується. Слова що є еквівалентними в понятійній області, часто розходяться в іншій сфері своєї семантики. Порівняємо такі понятійно-еквівалентні одиниці як школа та school. Школа є навчальним закладом що забезпечує загальну освіту і здійснює виховання молодого покоління. School is an institution for educating children. Це слово в англійській і рідній мовах викликає сукупність знань, пов'язаних з позначеним явищем. Школа може бути середня, загальноосвітня, спортивна, музична. School can be: grammar, public, day, comprehensive, junior, senior, modern. Таким чином, можна не тільки визначити місце лексичного фону в значенні слова, але й виявити його глибоко лінгвістичний зміст: екстралінгвістичні знання визначають місце слова в лексичній системі і його вживання в мові. Часто слова, які позначають один і той самий предмет в культурі двох народів, пов'язують з нетотожним змістом, що дозволяє говорити про національні смисли мовних знаків.

Тому безсумнівно, формування лінгвокраїнознавчої компетенції є нагальною потребою в процесі вивчення будь-якої іноземної мови на всіх етапах. Сформованість цілісної системи уявлень про національні культурні особливості дозволяє асоціювати з мовною одиницею ту саму інформацію що її носії мови, і досягти у такий спосіб повноцінної комунікації.

Можна стверджувати, що актуальним завданням сучасної освіти в галузі іноземних мов залишається розробка прийомів, методів і методики паралельного засвоєння мови і формування лінгвокраїнознавчої компетентності, встановлення діалогу культур. Тому цей напрямок залишається перспективним для подальших досліджень.

Ключові слова: лінгвокраїнознавство, іноземна комунікативна компетентність, культурний (екстралінгвістичний) компонент слів.

Natalia VARIESHKINA,*orcid.org/0000-0002-2184-1007*

Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

National University "Odesa Academy of Law"

(Odesa, Ukraine) *vareshkinanv@gmail.com*

TEACHING COUNTRY CULTURAL STUDIES AS PROCESS OF INVOLVEMENT IN ANOTHER NATION CULTURE

The purpose of the article is to highlight the importance of assimilation of linguistic and country cultural studies material as a component of foreign language communicative competence while foreign language learning. Studying cultural (extralinguistic) component of lexical units is an important condition for effective mastery of a foreign language.

Any word is a designation, a sign of reality, and therefore in its semantics you can find a certain extralinguistic meaning that directly reflects the culture and history of the country. It is through meaning that lexical units are related to extra-linguistic reality.

The semantics of a word cannot be fully comprehensive only by one lexical meaning. Words that are equivalent in a conceptual area often differ in another area of their semantics. We compare such conceptually equivalent units as школа and school. School (in Ukraine) is an educational institution that provides general education and brings up the younger generation. School (in Britain) is an institution for educating children. This word in English and Ukrainian language

evokes a set of knowledge related to the indicated phenomenon. School (in Ukraine) can be secondary, comprehensive, sports, music. School (in Britain) can be grammar, public, day, comprehensive, junior, senior, modern. Thus, it is possible not only to determine the place of the lexical background in the meaning of the word, but also to reveal its deep linguistic meaning: extralinguistic knowledge determines the place of the word in the lexical system and its use in the language. Often, words which denote the same object in the culture of two nations, are associated with non-identical meanings. It allows us to talk about the national meanings of language signs.

Therefore, there is no doubt that the formation of linguistic and country cultural studies competence is an urgent need in the process of learning any foreign language at all stages. The formation of a complete system of ideas about national cultural features allows to associate the same information with the lexical unit as the native speakers, and in this way to achieve full-fledged communication.

It has been proved that the development of methods and techniques of parallel language acquisition and the formation of linguistic and country studies competence, establishing a dialogue of cultures, remains an urgent task of modern education in the field of foreign languages. Therefore, this direction remains promising for further research.

Key words: *country cultural studies, foreign language communicative competence, cultural (extralinguistic) component of words.*

Навчання іноземної мови, особливо англійської, у зв'язку з поступовим набуттям англійською мовою статусу основної мови міжнародного спілкування, стало одним з найважливіших напрямків вищої освіти в Україні.

Постановка проблеми. Підготовка майбутніх фахівців вимагає від викладачів вищих навчальних закладів формування лінгвокраїнознавчої компетентності у студентів гуманітарних спеціальностей, бо це є однією з умов практичного володіння англійською мовою як засобом спілкування разом із мовною, тобто лінгвістичною підготовкою.

Останнім часом в педагогіці, мовознавстві, методиці викладання іноземних мов особлива увага приділяється процесу комунікації в рамках різних підходів: лінгвокраїнознавчого, лінгвокультурологічного, культурологічного, соціокультурного, тощо. Теоретичною основою цих підходів є взаємодія представників різних культур на основі національно-культурної складової.

Проблема необхідності паралельного вивчення мови та культури народу налічує багато десятиліть. Ще в 1957 році відомий лінгвіст Роберт Ладло підкреслював важливість порівняння як мовних, так і культурних систем при вивченні іноземної мови (Lado, 1957).

Загальною рисою більшості дисциплін гуманітарного циклу в університеті є сприяння формуванню шанобливого відношення до національної культури, прагнення до діалогу з іншими народами і культурами.

У цьому контексті можна говорити про два основні напрямки в навчанні іноземної мови: а) пізнання самої мови (тобто знання та володіння мовними засобами, за допомогою яких висловлюється зміст; б) знання та розуміння культури, реалій іншої дійсності, цивілізації країни тої мови, що вивчається. Останнє передбачає засвоєння знань та відомостей країнознавчого, лінгвокраї-

нознавчого та культурно-соціального характеру, пізнання іншого світу, людських відносин, закладених у ньому, якими не володіє людина що не знає цієї мови (Варешкіна, Ковбасюк, 2023: 246).

Залучення до загальнолюдських цінностей та загальнолюдської культури має гуманістичне значення, стимулює мотивацію оволодіння чужою мовою, розширює можливості комунікації.

На думку українського лінгвіста Анатолія Загнітко, культура (у вузькому розумінні) – цілісний історичний феномен, локальна цивілізація, яка виникла на ґрунті територіальної, етнічної, мовної, політичної, економічної та психологічної спільності (Загнітко, 2012: 12). Але поняття культури, хоча і є фундаментальним, не має універсальної дефініції. Одна з причин полягає в тому, що культура вивчається багатьма науками і кожна наука вносить свої елементи до її визначення. Лінгвістика, так само як і методика викладання іноземних мов, наголошує на важливості врахування культурного фактору в опануванні будь-якою мовою. Таким чином, до процесу вивчення іноземної мови залучають не тільки лінгвістичні, але й екстралінгвістичні фактори. Відомо, що для лінгвістики важливі як мовна/мовленнєва компетентність, що відображає рівень володіння мовою, так й екстралінгвістичні фактори – інформація про мову як національно-культурний феномен, що відображає історичний і духовний досвід народу, формує моральні цінності, уявлення про співвідношення мови з національними традиціями народу. Тому вивчення іноземної мови не є простим процесом. Опанування іноземною мовою відбувається завдяки долученню до культурної та історичної спадщини країни через мову, що вивчається.

Аналіз досліджень. Останнім часом кількість робіт, що свідчать про прагнення лінгвістів до дослідження явищ мови у широкому екстралінгвістичному контексті, значно зросла. Викладачі

різних мов усвідомлюють, що розуміння історії та культури народу, системи понять має не тільки освітнє, а й комунікативно-практичне значення, оскільки повноцінне спілкування між представниками різних культур може відбуватися тільки за наявності деякого спільного, так званого фонового знання, притаманного як адресанту, так і адресату. Це ставить учасників акту комунікації в рівноправне становище по відношенню один до одного, тому що знання іншої культури дозволяє краще порозумітися людям що спілкуються.

З'являється все більше робіт, автори яких намагаються дослідити обумовленість мови через значення лексичних одиниць, виділити культурний (екстралінгвістичний) компонент значення, розкрити лінгвістичну природу фонових знань, показати особливості і своєрідність їх функціонування в мовній спільноті; але все ж таки їх існує поки недостатньо щоб звітувати про повне і остаточно вирішення проблеми.

У вітчизняній науці питання одночасного оволодіння іноземною та національною культурою знайшло відображення у роботах багатьох авторів. Ними був зроблений істотний внесок в розгляд соціальної, історичної обумовленості змісту семантики слова, а також в розробку теоретичних і методичних аспектів впровадження лінгвокраїнознавчого підходу у вивчення мови. Дослідженням цього питання займалися вчені-лінгвісти та фахівці у галузі викладання іноземних мов (Р. Ладі, 1957; С. В. Полякова, Л. А. Мамонова, 2006; 2008; В. Редько, 2008; С. Ю. Ніколаєва, 2010; Ю. Веклич, 2012; О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, 2013; Л. В. Цвяк 2014; Л. Антонова, 2017; І. Грищенко 2018; С. І. Заволока, 2020 та інші).

Теоретичне осмислення даної проблеми нерозривно пов'язане з цілями і завданнями наукових досліджень; прагненням викладачів та вчених знайти найбільш раціональні методи викладання іноземної мови, доцільністю навчання культури іншої країни крізь призму мови, її національного змісту. Однак необхідно зазначити, що останні, найбільш значні досягнення, наявні в даному напрямку, були зроблені, головним чином, в рамках лінгвокраїнознавства.

Тому одним з центральних напрямків лінгвістичних досліджень соціальної обумовленості мови є лінгвокраїнознавчий напрямок. Лінгвокраїнознавство має досить багато невирішених питань, значна частина яких носить проблемний характер. На жаль, їх складність не завжди дозволяє дати вичерпні відповіді.

Метою статті є висвітлення важливості засвоєння лінгвокраїнознавчого матеріалу як складової

частини іншомовної комунікативної компетентності під час вивчення іноземної мови. Нашою спільною головною метою є засвоєння здобувачами вищої освіти матеріалів та інформації лінгвокраїнознавчого характеру, тобто забезпечення комунікативної компетенції в спілкуванні представників різних народів та культур, насамперед через коректне сприйняття усного мовлення співрозмовника, а також розуміння автентичних письмових текстів, розрахованих на носія мови.

Виклад основного матеріалу. Вивчення культурного (екстралінгвістичного) компонента слів і висловів є важливою умовою результативного оволодіння іноземною мовою, що, в свою чергу воно входить до більш широкого кола культурно-історичних значень відповідної соціальної дійсності, засвоєння яких є важливою умовою використання мови як засобу спілкування. Так, наприклад, варто підкреслити, що неодмінною умовою реалізації будь-якого комунікативного акту повинно бути обопільне знання реалій мовцем і слухачем, що є основою спілкування, воно отримало в лінгвістиці назву фонових або екстралінгвістичних знань.

Дослідниці С. В. Полякова та Л. А. Мамонова безспідставно стверджують, що лінгвокраїнознавство забезпечує розв'язання низки проблем, зокрема головної, на їх погляд, – розуміння тексту (Полякова, Мамонова 2006). Викладання лінгвокраїнознавства, таким чином, має своєю метою передачу здобувачу освіти фонових/екстралінгвістичних знань, якими володіє носій мови. Той, хто вивчає іноземну мову залишається, звісна річ, носієм своєї рідної мови та культури, проте його фонові/екстралінгвістичні знання збагачуються, певною мірою ця особистість стає носієм іншої культури, водночас розуміє і цінує свою власну (Грищенко, 2018: 68).

Наступна думка дає відповідь на питання стосовно вирішення нагальних завдань викладання іноземної мови як засобу комунікації. Всі мови повинні вивчатися в єдності зі світоглядом і культурою народів, які розмовляють цими мовами. Кожне заняття з іноземної мови є практикою міжкультурного спілкування, тому що майже кожне іноземне слово відображає інший світ і культуру, виявляє присутність національної свідомості та обумовлено світоглядом. Тісні взаємовідносини та взаємозалежність викладання іноземних мов і міжкультурної комунікації безперечні. Справжнє мовлення, а не використання окремих іншомовних слів, значною мірою визначається знанням суспільного і культурного життя людей певного мовного колективу.

Представники напрямку вивчення соціальної обумовленості мови зосереджують свою увагу на дослідженні значення слова. Вони виходять з того, що слово є, перш за все, позначення, знак тієї чи іншої реальності дійсності і тому в його семантиці можна знайти певний екстралінгвістичний зміст, який безпосередньо відображає культуру та історію країни, мова якої вивчається. Таким чином, саме через значення здійснюється зв'язок лексичних одиниць з позамовною дійсністю.

Даний напрямок можна назвати лінгвокраїнознавчим, тому що з одного боку, він сформувався під впливом проблеми про співвідношення мови і культури, а з іншого боку його виникнення було обумовлено саме прагматичними передумовами: підходом до викладання іноземної мови як засобу спілкування, необхідністю вивчення мови в тісному зв'язку з культурою країни, мова якої вивчається.

Так наприклад, певний час потому одним з лінгвістів було запроваджено поняття культурно-історичного компонента значення, висловивши думку про те, що слово, яке відображає предмет або явище дійсності певного соціуму, не тільки позначає, але й створює його. Тому в його семантиці повинен міститися певний компонент, що фіксує саме той соціальний фон, в якому це слово існує. «Визначаючи наявність внутрішнього змісту слова-знаку, тобто факту, що слово-знак виражає щось крім самого себе, ми маємо визнати і наявність культурного компонента» (Бігич та ін., 2013).

Багато лінгвістів-дослідників розглядають фонові або екстралінгвістичні знання як основний об'єкт лінгвокраїнознавства у своїх роботах. З їх дослідженнями пов'язане становлення лінгвокраїнознавства як окремої науки, і не можна заперечувати, що всі досягнення лінгвокраїнознавства відповідають цілям і задачам методики викладання іноземних мов в цілому.

Звичайно, ми не можемо не брати до уваги той факт, що вчені-лінгвісти, заклавши теоретичний фундамент лінгвокраїнознавства, стикнулися з проблемами, що є актуальними і досі. Ними переймаються вчені різних галузей знань: лінгвісти, психологи, психолінгвісти, соціологи, соціолінгвісти.

Всім відомо, що лінгвокраїнознавство розглядає фонові знання як компонент семантики слова, звідси походить лінгвістична спрямованість досліджень. Одним з методів об'єктивізації фонових знань є асоціативний експеримент що широко застосовується в психолінгвістиці, яка намагається дослідити яким є співвідношення суспільного і особистого в процесі комунікації.

Раніше вже було доведено об'єктивність існування фонових знань та розкрито їхню лінгвістичну природу. Саме фонові/екстралінгвістичні знання розкрили накопичувальну функцію лексичної семантики, а також сутність кумулятивної функції мови. Відповідно, одиниці мови містять в собі знання соціальної дійсності досягнуті людиною.

Слово певним чином інтерпретує інформацію про світ, воно одночасно є засобом оцінки та актом впливу на одержувача інформації. Фіксація або кодування сприйнятого людського досвіду у формі лінгвістичного знаку дозволяє інформації передаватися від одного носія мови до іншого і зберігатися в часі і просторі. На думку В. Гумбольдта, «мова – це світ між світом зовнішніх явищ і внутрішнім світом людини» (Глухоман, 2006: 57).

Семантика слова одним лексичним поняттям не вичерпується. Слова що є еквівалентними в понятійній області, розходяться в іншій сфері своєї семантики. Розглядаючи значення слова розчленовано, як сукупність семантичних складових або семантичних часток, можна виділити лексичний фон наступним чином: він буде складатися з тих непонятійних семантичних часток, які утворюють залишок, якщо з усієї семантики, всього плану змісту слова (семемі), відокремити понятійні семантичні частки. Порівняємо, наприклад, такі понятійно-еквівалентні одиниці, як школа і school. Школа є навчальним закладом що забезпечує загальну освіту та здійснює виховання молодого покоління. School is an institution for educating children. Це слово в англійській і рідній мовах викликає сукупність знань, пов'язаних з позначеним явищем. Школа може бути середня, загальноосвітня, спортивна, музична. School can be: grammar, public, day, comprehensive, junior, senior, modern. Таким чином, за допомогою прикладів, можна не тільки визначити місце лексичного фону в значенні слова, але й виявити його глибоко лінгвістичний зміст: екстралінгвістичні знання визначають місце слова в лексичній системі і його вживання в мові.

Якщо порівняти понятійно-еквівалентні слова boarding school і школа-інтернат в англійській та українській мовах, вони будуть відрізнятися одне від одного, тому що кожне з них пов'язане з певною сукупністю знань. Необхідно відзначити, що в разі перекладу подібних словосполучень методом калькування (high school – вища школа) можна спостерігати явище лінгвокраїнознавчої інтерференції, оскільки в українській мові вищою школою називають навчальні заклади, в яких можна здобути вищу освіту. Проте в англійській

мові high school вживається для позначення старших класів середньої школи, іноді це словосполучення має конотацію головна, основна, школа міста, наприклад: Saint Ives High School (in the town of Saint Ives).

Можна навести доволі багато інших прикладів за темою «Освіта», які доводять це положення. Наприклад, якщо запитати студента з Великої Британії, на що він витратив свою стипендію, це питання буде для нього доволі дивним, тому що стипендія для британського студента не є грошовим бонусом, який він отримує на будь-які витрати. Ці гроші перераховуються на отримання освіти і є оплатою за навчання. Отож, таке питання для британського студента не має сенсу: в цьому випадку ми стикаємось з явищем лінгвокраїнознавчої інтерференції. Цей приклад наочно демонструє, яким чином повсякденні явища життя британських студентів співвідносяться з нашою дійсністю. Наприклад, іноземним здобувачам освіти що протягом семестру опанували українську мову в рамках обміну студентів, було запропоновано завдання закінчити певну кількість речень, значення яких було їм цілком зрозуміло і визначалося темою «Навчання, освіта». Наприклад, здобувачам освіти було запропоновано закінчити речення: (початок речення). Студенти I групи потоку відрізняються від студентів IV групи тим, що... (кінець речення) вони більш здібні та розумні. Це наочно доводить, що недостатньо знайомі з вітчизняною системою освіти, іноземні студенти повністю ототожнювали лексичне поняття і лексичний фон слів системи своєї мови (в даному випадку, слово stream) зі словами нерідної для них мови. Відомо, що у Великій Британії потоки студентів поділяються на групи залежно від їхніх здібностей, але це не є характерним для нашої системи освіти.

При розгляді схожих одиниць фонові лексик, певну частину можна назвати безеквівалентними, тому що національно-культурний зміст в цих словах складає сутність їх значення, і вони позначають поняття, що не мають повних співпадінь з нашою дійсністю. Наведемо декілька прикладів: streaming = granting = banding – це розподіл студентів у групи в залежності від їхньої успішності. Eleven plus = 11 + – іспити в одинадцять років (або трохи старше), що включають відбіркові інтелектуальні тести. Tripartitism – розподіл шкіл Британії на три види – сучасні, граматичні та технічні. May week – (насправді) два тижні в червні, наприкінці навчального року. Commemoration – день поминання (день, коли згадують засновників університетів, шкіл).

Слід зазначити, що перш за все, фрагменти історичного, соціального досвіду, обумовленого діяльністю певного етносу або народу, відбиваються в лексичному складі мови. Існування тих чи інших лексичних одиниць пояснюється здебільшого практичними потребами. Так, представники народів Азії розрізняють різноманітні сорти рису, кожному з яких відповідає своя назва, тому що він там дуже розповсюджений і без нього неможна уявити існування. У різних країнах неоднакові традиції позначення кольору. Точніше, їх тлумачення, наприклад, сірий колір асоціюється в українській мові з посередніми здібностями та буденністю. Ми говоримо сіра буденність, або така сірість, коли говоримо про обмежених людей. Але в Британії сірий колір є кольором елегантності, шляхетності, тобто має зовсім інші конотації. Навіть одній і тій самій фізичній речі можуть відповідати абсолютно різні семантичні описи залежно від того, в рамках якої цивілізації розглядається ця річ. Тому справедливим є твердження про існування національних смислів, змістів. Не можна заперечувати, що два слова в двох різних мовах, що позначають один і той самий предмет в культурі двох народів, і є перекладними еквівалентами, неминуче пов'язуються з нетотожним змістом, і це дозволяє говорити про національні смисли мовних знаків. Наведений вище приклад із усім відомими словами школа та school наочно це доводить.

У деяких мовах поява певних слів або словосполучень, що позначають ті чи інші поняття, було викликано певними соціальними причинами. Наприклад, характерними рисами епохи королеви Вікторії в позаминулому столітті стали промислова революція, розвиток капіталізму, а також кодекс моралі суспільства, що відобразив консервативні цінності. Така мораль призвела до подвійних стандартів у поведінці, що не могло не відбитися в мові. В Англії вікторіанської доби вважалось неприйнятним говорити такі слова, як груди, ніжка, навіть якщо йшлося про курку, тому з'явилися словосполучення white meat та black meat. Існування подібних евфемізмів в інших мовах було присутнє меншою мірою, або взагалі зафіксовано не було.

Відомо, що лінгвокраїнознавство може бути дисципліною що викладається як окремий предмет (на факультеті іноземних мов або на філологічному факультеті), так і на заняттях з практики іноземної мови в процесі роботи над семантикою мовних одиниць. Таким чином, якщо приділяти увагу фоновому/екстралінгвістичному фактору у вивченні іноземних мов, він може забезпечити

глибокий додатковий смисловий рівень всьому процесу навчання.

Тому безсумнівно, формування лінгвокраїнознавчої компетенції є нагальною потребою в процесі вивчення будь-якої іноземної мови на всіх етапах. Доречно також розглядати лінгвокраїнознавчу компетенцію як складову професійної комунікативної компетенції. Професори Ю. Веклич і Д. Миронець включають у це поняття знання культури, історії, географії, політичного устрою, а також соціальний розвиток країни на сучасному етапі; знання особливостей мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв мови, що вивчається. Тобто сформованість цілісної системи уявлень про національні культурні особливості, що дозволяє асоціювати з мовною одиницею ту саму інформацію що й носії мови, і досягти у такий спосіб повноцінної комунікації (Веклич, Миронець 2012: 118).

На прикінці хочу процитувати дослідницю Л. Звяк, яка наголошує що лінгвокраїнознавчий підхід забезпечує не тільки ефективне вирішення практичних, розвивальних і навіть виховних завдань у вивченні іноземної мови, але й містить величезні можливості формування і подальшої підтримки мотивації навчання (Звяк, 2014: 202).

Висновки. Отже, спираючись на дослідження явищ лінгвокраїнознавчої інтерференції, можна стверджувати, що це явище обумовлюється відмінністю лексичних фонів одиниць що зіставляються. Ми можемо не тільки визначити місце лексичного фону в значенні слова, але і показати його глибоко лінгвістичний зміст: фонові/екстралінгвістичні знання визначають місце слова в лексичній системі і його вживання в мові. Однак, лексичний фон може виноситися нібито за межі слова, деякі автори тлумачать його як самостійну одиницю. Остаточо не вирішено питання про визначення меж екстралінгвістичних знань, часом до них відносять майже всі знання, якими володіють особи на час спілкування.

Вищевикладене свідчить про те, що за останні десятиліття у вивченні соціальної зумовленості

мови намітився певний прогрес. Якщо раніше твердження вчених-лінгвістів про культурно-соціальну сутність мови носило скоріше декларативний характер, то зараз існує напрям досліджень, що доволі успішно проводяться. Лінгвокраїнознавчий підхід враховує комунікативну поведінку народу або етносу як компонент його власної національної культури, фрагмент національної духовної культури що корегує комунікативну поведінку.

Лінгвокраїнознавчий аспект варто враховувати при підготовці методичних рекомендацій і посібників, він має бути представленим у цілях і завданнях навчання іноземної мови, у змісті та прийомах навчання, що дозволить спрямовано здійснювати формування фонових знань з самого початку вивчення мови (Антонова, 2017: 167).

Лінгвісти-дослідники разом із методистами доводять, що актуальним завданням сучасної освіти в галузі іноземних мов залишається розробка прийомів, методів і методики паралельного засвоєння мови і формування лінгвокраїнознавчої компетентності, встановлення діалогу культур. Через те що однією з основних функцій мови, тісно пов'язаних з комунікативною, є зберігання та передача традицій, історії та культури, національної свідомості, під час вивчення іноземної мови необхідно враховувати цю функцію, бо мова є універсальним кодом, за допомогою якого можна зрозуміти спосіб життя і мислення, притаманний певному народу. Таким чином відбувається розширення поняття комунікативної компетентності завдяки долучення до широкого кола явищ, пов'язаних з життям народу – носія мови що вивчається. Такі екстралінгвістичні явища відображають загальнолюдські та національні особливості. Тому характер цих явищ, їх повнота та способи включення в мову обумовлюють аспекти викладання іноземної мови. Прийоми та методи передачі та засвоєння явищ що використовуються під час навчання певної мови постійно удосконалюються, що й може бути темою наступних досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонова Л. Лінгвокраїнознавчий аспект вивчення іноземних мов у старших класах. Скарбниця методичних ідей. *Таврійський вісник освіти*. 2017. № 1 (57). С. 164–169.
2. Варешкіна Н.В., Ковбасюк С.В. Навчання іноземної мови у контексті діалогу культур. *Наук. зб. «Актуальні питання гуманітарних наук»*: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2023. Вип. № 59, Том I. С. 244–250.
3. Веклич Ю., Миронець Д. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції в процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови. *Молодь і ринок*. № 3 (86). 2012. С. 118–121.
4. Глухоман І. В. Філософські засади та філософське значення лінгвістичної концепції В. фон Гумбольдта. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. Політологія*. Київ: Київський національний університет, 2006. Т. 80. С. 56–59.

5. Грищенко І. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції у процесі вивчення української мови як іноземної. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. Вип. 1(39). 2018. С. 67–69.
6. Заволока С. І. Лінгвокраїнознавчий аспект викладання іноземної мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 73, Т. 1. С. 59–62.
7. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни. Донецьк: ДонНУ, 2012. Том 2. К – О. 350 с.
8. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
9. Полякова С. В., Мамонова Л. А. Лінгвокраїнознавство – освіта засобами іноземної мови [Електронний ресурс]. Режим доступу URL: <http://www.rusnauka.com/ESPR2006/Philologia/10poljakova%20s.v.doc.htm>
10. Редько В. Відчинити вікно в інший світ. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2008. № 1. С. 22–26.
11. Цвяк Л. В. Значення лінгвокраїнознавства для формування іншомовної комунікативної компетенції майбутнього офіцера прикордонника. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка, соціальна робота*. Вип. 34. 2014. С. 200–203.
12. Bennet M.J. Basic concepts of intercultural communication: Paradigms, principles and practices. 2nd ed. Boston, MA: Itercultural Press, 2013. P. 105–136.
13. Dignen, Bob. Communicating across cultures. Professional English. Cambridge University Press, 2014. 96 p.
14. Lado, R. Linguistics across cultures: Applied linguistics for language teachers. University of Michigan Press: Ann Arbor, 1957. 110 p.
15. Longman Dictionary of English Language and Culture. Edinburgh Gate, Harlow: Longman, 2002. 1658 p.
16. Oxford Guide to British and American Culture. Oxford University Press, 2000. 599 p.

REFERENCES

1. Antonova L. Lihvokrainoznavchyi aspekt vyvchennia inozemnykh mov u starshykh klasakh. [Linguistic aspect of learning foreign languages in senior classes]. *Skarbnytsia metodychnykh idei. Tavriiskyi visnyk osvity*. 2017. № 1 (57). S. 164–169. [in Ukrainian]
2. Varieshkina N.V., Kovbasiuk S.V. Navchannia inozemnoi movy u konteksti dialohu kultur. [Learning a foreign language in the context of the dialogue of cultures]. *Nauk. zb. «Aktualni pytannia humanitarnykh nauk»: mizhvuzivskiy zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Drohobych*, 2023. Vyp. № 59, Tom I. S. 244–250. [in Ukrainian]
3. Veklych Yu., Myronets D. Formuvannia lihvokrainoznavchoi kompetentsii v protsesi profesiinoi pidgotovky maibutnykh uchyteliv inozemnoi movy. [Formation of linguistic and country studies competence in the process of professional training of future foreign language teachers]. *Molod i rynek*. № 3 (86). 2012. S. 118–121. [in Ukrainian]
4. Hlukhoman I. V. Filozofski zasady ta filozofske znachennia lihvistychnoi kontseptsii V. fon Humboldta. [Philosophical foundations and philosophical significance of V. von Humboldt's linguistic concept]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Seriya: Filozofia. Politolohiia*. Kyiv: Kyivskiy natsionalnyi universytet, 2006. T. 80. S. 56–59. [in Ukrainian]
5. Hryshchenko I. Formuvannia lihvokrainoznavchoi kompetentsii u protsesi vyvchennia ukrainskoi movy yak inozemnoi. [Formation of linguistic and country studies competence in the process of learning the Ukrainian language as a foreign language]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: Filolohiia*. Vyp. 1(39). 2018. S. 67–69. [in Ukrainian]
6. Zavaloka S. I. Lihvokrainoznavchyi aspekt vykladannia inozemnoi movy. [Linguistics aspect of foreign language teaching]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolkakh*. 2020. № 73, T. 1. S. 59–62. [in Ukrainian]
7. Zahnitko A. Slovyk suchasnoi lihvistyky: poniattia i terminy. [Dictionary of modern linguistics: concepts and terms]. Donetsk: DonNU, 2012. Tom 2. K – O. 350 s. [in Ukrainian]
8. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka: pidruchnyk dlia studentiv klasychnykh, pedahohichnykh i lihvistychnykh universytetiv. [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice: textbook for students of classical, pedagogical and linguistic universities] / Biych O.B., Borysko N.F., Boretska H.E. ta in. / za zahaln. red. S.Iu. Nikolaievoi. Kyiv: Lenvit, 2013. 590 s. [in Ukrainian]
9. Poliakova S. V., Mamonova L. A. Lihvokrainoznavstvo – osvita zasobamy inozemnoi movy [Linguistic studies – education by means of a foreign language]. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu URL: <http://www.rusnauka.com/ESPR2006/Philologia/10poljakova%20s.v.doc.htm> [in Ukrainian]
10. Redko V. Vidchynuty vikno v inshyi svit. [Open a window to another world]. *Inozemni movy v navchalnykh zakladakh*. 2008. № 1. S. 22–26. [in Ukrainian]
11. Tsviak L. V. Znachennia lihvokrainoznavstva dlia formuvannia inshomovnoi komunikativnoi kompetentsii maibutnoho ofitsera prykordonnyka. [The value of linguistic and regional studies for the formation of foreign language communicative competence of the future border guard officer]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Pedahohika, sotsialna robota*. Vyp. 34. 2014. S. 200–203. [in Ukrainian]
12. Bennet M.J. Basic concepts of intercultural communication: Paradigms, principles and practices. 2nd ed. Boston, MA: Itercultural Press, 2013. P. 105–136.
13. Dignen, Bob. Communicating across cultures. Professional English. Cambridge University Press, 2014. 96 p.
14. Lado, R. Linguistics across cultures: Applied linguistics for language teachers. University of Michigan Press: Ann Arbor, 1957. 110 p.
15. Longman Dictionary of English Language and Culture. Edinburgh Gate, Harlow: Longman, 2002. 1658 p.
16. Oxford Guide to British and American Culture. Oxford University Press, 2000. 599 p.